దిగవలసిన రైలు

"ఎక్కిన రైలు దిగక తప్పదు."

ఇంత గొప్ప సంగతి చెప్పింది ఎవరు? ఏడుకొండలుకు గుర్తు రాలేదు. తనే అన్నాడేమో! ఎట్లాగో దిగాలిగదా అని నిరుత్సాహపడి రైలు ఎక్కకుండా ఉంటే ఎలా కుదురుతుంది? రైలు వచ్చినపుడు ఎగిరి గంతేసి, అడ్డం వచ్చిన వాళ్ళందరినీ తోసేసి, దర్వాజానుండి పోయే అవకాశం లేకపోతే, కిటికీగుండా దూరి సీటు సంపాదించుకోవాలి. ముందు వెనకలు చూడగూడదు. మీన మేషాలు లెక్కపెట్ట గూడదు. సీటు ముఖ్యం. దిక్కులు చూస్తూ, పోయిన రైలువంక టికెట్టు చూపిస్తే ఏంలాభం? పురోగామి అయిన ఏడుకొండలు దిగిన పడపనల్లా తగలేస్తూ ముందుకు పోయాడు గనకనే ఈ స్థితికి వచ్చాడు మరి. ఆఫీసరు అవటం మాటలా?

ఏడుకొండలు గజిటెడు ఆఫీసరు అవుతాడనీ, పరుపుల పెట్టెలో ప్రయాణం చేస్తాడని అనుకోని వాళ్ళు అతని ఉత్తరంచూసి "అబ్బ... ఏడుకొండలు అంతటి వాడయ్యాడటరా,..." అని ఆశ్చర్య పడ్డారు.

ఏడుకొండలు రైలుస్టేషనువంక శ్రద్ధగా చూశాడు. తను ఆఫీసరు అయి రావటం ఇదే మొదటిసారి కాని అదివరకు అస్తమానం వస్తూనే ఉండేవాడు. ఎన్నిసార్లు వచ్చాడో లెక్కలేదు. పెద్ద పెద్ద ఆఫీసర్లను రైలెక్కించటానికి వచ్చేవాడు. వారి భార్యలను పుట్టింటికి పంపటానికి

వచ్చాడు. తన భార్యను పురిటికి పంపాల్సినప్పుడుగూడా, ఆ పని తన బావమరిదికి వదిలిపెట్టి, తనుస్వయంగా ఆఫీసరుగారి భార్యను రైలెక్కించాల్సి వచ్చింది. 'ఉద్యోగధర్మం' ఇంట్లో ఆడవాళ్ళకి ఏం తెలుస్తుంది? అయినదానికీ కానిదానికీ గునుస్తారుగాని! ఆఫీసరుగారికి పిల్లలు కలగలేదు. అందులో తన బాధ్యత ఏముంది? అయినా బాబాగారొస్తే ఆఫీసరుగారి భార్యను తను తీసుకుని వెళ్ళవలసి వచ్చింది. తిరపతి పోతానంటే తీసుకుని వెళ్ళి, అక్కడ మకాం, ఉండటానికి ఏర్పాట్లు చూసే బాధ్యత తన పైన పడింది. ఆమె ఫస్టుక్లాసులో కూర్చుంటే, తను రెండోతరగతి పెట్టెలో నిలబడ్డాడు.

పెద్ద ఆఫీసరుగారు మద్రాసునుంచి తిరుపతి వచ్చి ఒకరోజుండి తిరిగి వెళ్ళిపోయారు. ఆమె వెంటనే తిరిగి రాలేదు. 'అలివేలు మంగాపురం' అన్నది. 'శ్రీ కాళహస్తీశ్వరా' అన్నది. 'బెజవాడ కనకదుర్గ చూడాలి' అన్నది. 'హోటలులో మకాం' అన్నది. 'గదిలో ఒంటరిగా పడుకోవటానికి భయం' అన్నది మధ్య మధ్య వచ్చి కనబడిపోతూ ఉండమ'న్నది. 'ఉద్యోగ ధర్మం' మరి తప్పలేదు. వేళాపాళా లేకుండా దర్శనభాగ్యం పొందుతూ వచ్చాడు. రూప, స్పర్శ, రసగంధాదులు అంటారు పెద్దవాళ్ళు. వాటి అర్థం తెలుసుకున్నాడు. ఆ శీలవతికి పుత్రోదయం అయినప్పుడు, ఆ పిల్లవాడికి 'వెంకట రమణ' అని పేరు పెట్టుకున్నారు. అప్పుడు ఇంట్లో చాలా గలభా అయింది - 'ఏడుకొండలు' అన్నా, 'వెంకట రమణా' అన్నా రెండూ తిరుమలస్వామి పేర్లేగాని ఏడుకొండలకు, వెంకట రమణకు వేరే సంబంధం లేదు...ఈ రెండూ భగవంతుని రూపాలే అని నచ్చచెప్పినకొద్దీ ఇంట్లోవాళ్ళు పేట్రేగిపోయారు - ఆఫీసరూ, అతని భార్యా కావాలో, తనే కావాలో తేల్చుకోమని తాళికట్టిన

భార్య చెప్పేదాకా వచ్చింది. అందుకనే ఉద్యోగ ధర్మం అసిధారా వ్రతంలాంటిది అంటారు. ఏడుకొండలు ఆ రోజు రాత్రి భార్యతో రాజీకి వచ్చి 'నువ్వే కావాలి... ప్రమాణంచేసి చెపుతున్నాను' అన్నాడు రామాయణం నెత్తిన పెట్టుకుని ప్రమాణం చెయ్యమన్నది. రోజూ రామాయణం ఉండేచోట భాగవతం ఉన్నది. ఏడుకొండలు భాగవతం నెత్తిన పెట్టుకుని ప్రమాణం చేసి "రుక్మిణీవల్లభా, రాధా మనోహరా... కాపాడు తండ్రీ"అన్నాడు. ప్రమోషను అంటే ఎన్ని తిప్పలు పడాలి ?......

ఫస్టుక్లాసు టిక్కెట్టు ఒకసారి మళ్ళీ చదువుకుని, కూలీ నెత్తిన సామాను ఎక్కించి 'పద' అన్నాడు ఏడుకొండలు. 'స్లీపరులో పెట్ట మంటారా ?' అన్నాడతను. ఏడుకొండలుకు వళ్ళు మండింది - తను ఎవరనుకున్నాడు ? 'ఫస్టు క్లాసులో పెట్టు...' ఆఫీసరు కోపం చూపించాడు. కూలీ నెత్తిన పెట్టుకున్న బెడ్డింగు ఏనాటిదో ! కొత్త బెడ్డింగు కొనుక్కుంటే కూలివాడు అట్లా మాట్లాడేవాడు కాదు. ఆ బెడ్డింగు అనేక ప్లాటుఫారాలమీద అనేక మడుగుల్లో తడిసింది. తారు అంటింది. పేడ అంటింది. కడిగిస్తే పెద్ద పెద్ద మరకలయింది. ఆ బెడ్డింగు తనవెంట రాపటం గతం భవిష్యత్తును వెంబడిస్తున్నట్లుగా ఉంది.

సామాను కొంచెం దూరంగా పెట్టించి ఫస్టుక్లాసు వెయిటింగు రూములోకి పోయాడు. బండి వచ్చే టయిమయింది. వెయిటింగురూం అవసరం లేదు. ఇంతకాలం ఆ గది బయట తిరిగినవాడు కాబట్టి ఈనాడు సాధికారంగా లోపల కూర్చోవాలనిపించింది. గుమ్మంలో ఎవరో రైల్వే ఉద్యోగి ఉంటే టిక్కెట్టు తీసి చూపించాడు 'అక్కర్లేదు లెండి...' అన్నాడతను. లోపల అన్ని పేము కుర్చీలలోనూ, సోఫాల్లోనూ జనం

నిండిఉన్నారు. వాళ్లెవరిదగ్గరా ఫస్టుక్లాసు టిక్కెట్టు ఉండిఉండదు అను కున్నాడు ఏడుకొండలు. చికాకు వచ్చింది. రైల్వే ఉద్యోగిని పిలి: 'కూర్చోవటానికి ఎక్కడా ఖాళీలేదు...' అన్నాడు ఏడుకొండలు

'అవును...' అన్నా డతను.

'చాలామంది... రెండోక్లాసు టిక్కెట్టువాళ్ళు కూర్చున్నట్లున్నారు,' అన్నాడు ఏడుకొండలు ముఖం చిట్లిస్తూ.

'ఉహూఁ...' అన్నాడతను.

'నేను కంప్లెయింటు చేస్తాను...' ఏడుకొండలు జేబులోనుంచి పెన్ను తీశాడు.

'అట్లాగే...' అన్నాడతను.

'కంప్లెయింట్ పుస్తకం ఎక్కడ...?' ఏడుకొండలు విసుక్కుం టున్నాడు.

'స్టేషను మాష్టరుగారిని కలవండి...' అతను నిర్లిప్తంగా దూరాన ఉన్న బోర్డు చూపించాడు. ఇంతసేపు అనవసరంగా ఇతనితో మాట్లాడి నందుకు బాధకలిగింది. అటు పోతే సామానెవరన్నా ఎత్తుకుపోతారేమో! 'కోరి తలనెప్పి తెచ్చుకోవటమా' అని ఆలోచిస్తుంటే రైలు రానేవచ్చింది.

పరుపుల పెట్టెలో కూర్చున్నప్పటి నుండి ఏడుకొండలకు అదో రకమైన ఠీవి, కళ వచ్చినాయి. కొంచెంసేపు గుమ్మం దగ్గర నిలబ డ్డాడు. గుమ్మం పక్కన 'వకటి' అనే అంకె కోసం వెదికి చూశాడు. పెట్టెనెంబరు నోటుచేసుకున్నాడు. పెట్టెదిగి ఎరిగినవాళ్లెవరన్నా కనిపిస్తా

రేమోనని చూశాడు. తను ఫస్టుక్లాసు పెట్టె ఎక్కుతూ, దిగుతూఉంటే, 'అలగా జనమ'ంతా రెండో తరగతి పెట్టెలోకి గుంపులుగా తోసుకుంటూ, కడ్డీలు పట్టుకుని వేళ్ళాడుతూ, కిటికీల గుండా దూకుతూ, వేరుసెన క్కాయలు వలిచి పొట్టు అక్కడే పోసుకుంటూ, బత్తాయి తొక్కలు పోస్తూ ఉమ్ముతూ, ఉచ్చంతో ఎంతటి నికృష్టమైన సాదాజీవితం గడుపు తున్నారో సుస్పష్టంగాకనిపిస్తుంది ఏడుకొండలుకు. 'ఛీ అలగా జనం... నాలుగురూపాయలు పోయినా పై క్లాసులో పోదామని, సుఖంగా జీవితం గడుపుదామని ఉండదు... వీళ్ళకు' అనుకున్నాడు. పేడలో పురుగు లాంటి వాళ్ళు వీళ్ళు. అక్కడే తిరుగుతారు. అదే స్వర్గం. ఛీ...ఛీ... చీదరించుకుంటూ ప్లాటుఫారంమీద నడుస్తుంటే రైలు కూతకూసింది. రైల్లోకి గబగబా ఎక్కాడు పెట్టెనంబరు చూసుకుంటూ.

క్షణంలో రైలు వేగం పుంజుకుంది. ఏడుకొండలు ఆలోచనలు గూడా వేగం పుంజుకుంటున్నాయి. తను ఎక్కడ పుట్టాడు. ఎక్కడ పెరిగాడు. ఎక్కడ ఉద్యోగం చేస్తున్నాడు. అంతా దైవఘటన. డైరీలో వెంకటేశ్వరస్వామి పటంతీసి దణ్ణం పెట్టుకున్నాడు. పెద్ద పదవిలోనికి వచ్చిన తర్వాత తనిఖీకి పోవటం ఇదే మొదటిసారి. వాళ్ళ మర్యాదలకు తబ్బిబ్బు అయిపోకుండా. అవన్నీ తనకు అలవాటు అయి నట్లే ప్రవర్తించాలి. ఎన్నిహంగులు చేసినా, తన కార్యదీక్షలోగాని కర్తవ్య నిర్వహణలోగాని లోపం రానీయకూడదు. అతి మెలుకువతో మెల గాలి.....

తను ఆఫీసరు అయి గదిలోకూర్చున్న మొదటిరోజున వాడెవడో కంట్రాక్టరు వచ్చాడు. అతి వినయంగా మాట్లాడాడు.

'ఏమిటి సంగతి ?' అటువంటి వాళ్ళతో కర్కశంగానే మాట్లా డాలి.

'మీతో మాట్లాడదామని...' అతను నీళ్ళు నమిలాడు.

'మాట్లాడుతున్నాగా... చెప్పండి.' గదమాయించాడు. అంత తీవిగా మాట్లాడటం సహజంగా వచ్చినందుకు తనే ఆశ్చర్యపడ్డాడు.

'మీతో ఆఫీసుపని విషయమై మనవిచేసుకోవాలి...' అన్నాడు కంట్రాక్టరు చేతిసంచీ డ్రాయరుమీద పెడుతూ.

'ఆఫీసుపనా... అయితే ఇంటికి రండి... తీరికగా మాట్లాడు కుందాం...' గబగబా అన్నాడు. తనేం మాట్లాడుతున్నాడు ? మాట లన్నీ అన్న తర్వాతగాని వాటి అర్థం ఒవగతం కావటంలేదు. మనస్సు చెప్పినమాట నోరు అనటంలేదు. నోరు చెప్పినమాట చెవులు విని మన స్సుకు అందజేస్తున్నాయి. సిస్టం ఏదో చెడిపోయినట్లుంది.

'చిత్తం... అదే మనవిచేద్దామని...' కంట్రాక్టరు చేతులు జోడిం చాడు. 'రాసలీల... హోటల్లో రాత్రి పదింటికి... నూట పదకొండో నంబరు గది...చిత్తం...' అతను వెళ్ళిపోయాడు. ఏడుకొండలు నోటికి తాళంవేసి వెళ్ళినట్లయింది.

ముక్కుకి ఎవరో తాడుపోసి లాక్కొనిపోతున్నట్లు తొమ్మిదింటి కల్లా బయలుదేరాడు. 'సెకండుషో సినిమాకు' అని ఇంటిదగ్గరచెప్పాడు. బస్టాండు దగ్గర ఎరుగున్నవాడు కనిపించాడు. 'సెకండుషోకి' అన్నాడు తను. అతను అడగలేదు. నవ్వాడు. పళ్ళన్నీ కనిపించాయి. ఆ పళ్ళన్నీ మొక్కజొన్న గింజల్లాగా వలిచెయ్యాలనిపించింది. ఆ నవ్వులో అంతటి వెటకారం ఉంది.

ఏడుకొండలు కిటికీలోనుండి బయటకు చూశాడు. పచ్చనిపొలాలు కనిపించాయి. 'రాసలీల' హోటల్లో అమ్మాయి ఆ రంగుచీరే కట్టుకుంది. అదేరంగు జాకెట్టు. బొట్టూ అదే రంగు.

'త్రీ... ఛీర్స్...' అన్నాడు కంట్రాక్టరు గ్లాసు అందిస్తూ. తను ఏమనాలో తోచక కొంచెం కంగారుపడ్డాడు. 'ఫోర్... ఛీర్స్' అంటే గొప్పగా ఉంటుందేమో ! మౌనం ఉత్తమ లక్షణం. ఇకిలించాడు. పళ్ళు బయటపెట్టాడు.

'హౌ డు యు డూ... ?' అన్నది ఆమె. ఏం సమాధానం చెప్పాలి ? ? అందరిలాంటి వాడే తనూ ! ! ఆ మాటే అన్నాడు. ఫక్కుమని నవ్వింది ఆమె. కంట్రాక్టరు విరగబడి నవ్వాడు. ఆ అమ్మాయి తన భుజంమీద చెయ్యివేసి 'హౌ... నైస్...' అన్నది ? ఏమిటి... ఆ చొరవ. ఏది ఎట్లాఉన్నా ఆఫీసర్లదే జీవితం. ఆఫీసరు కానివాడిదీ ఒక బ్రతుకేనా ? ఏడుకొండలు జేబులో పెన్ను చూసుకున్నాడు. తనకే అధికారం ఉంటే భారతదేశ ప్రజలందరినీ ఆఫీసర్లుగా ప్రకటిస్తాడు. ఏడుకొండలు పెన్ను క్యాప్తీసి పాళీ ఉన్నదో లేదో అని అనుమానంగా చూశాడు. సిరా ఉన్నదో, లేదో ! క్యాప్ పెట్టి పెన్ను జేబులో పెట్టుకున్న తర్వాత పెన్నుకు పాళీ ఉన్నదో. లేదో అని మళ్ళీ అనుమానం వచ్చింది. ఏడుకొండలు మనస్సు పరి పరి విధాల పోతోంది. రెండో తరగతిలో ప్రయాణం చేసినప్పుడు ఇంత ఆందోళన ఎరగడు...

పెట్టెలో నలుగురైదుగురు వున్నారు. పై బెర్తుమీద ఎవరో పెద్ద దుప్పటి కప్పుకుని పడున్నారు. మరీ లావుపాటి వాళ్ళయితే వకరు కావచ్చు. లేకపోతే సన్నటి వాళ్ళు ఇద్దరు కావచ్చు. రెండు టికెట్లూ

కొన్నారో లేదో! తనకెందుకూ! టిక్కెట్టు కలెక్టరు చూసుకుంటాడు. తను పెద్ద ఆఫీసరయినా చిన్న ఉద్యోగికి రావలసిన ఆలోచనలే వస్తు న్నాయి. అలారంమోత ఒకసారి వినబడగానే తన ఆలోచనలన్నీ చెల్లా చెదరయినాయి. ఏ సూటుకేసులో ఉన్నదో అలారం గడియారం మోగు తోంది. రైల్లోగూడా ఈ గొడవ ఏమిటి. ఇంకా చీకటి పడలేదు. టైం చూసుకున్నాడు. గడియారం ఆగిపోయింది. బయటకు చూశాడు. బోలెడన్ని రైలుపట్టాలు. చిన్నపిల్లలు పలకమీద ఇష్టం వచ్చినట్లు పిచ్చి గీతలు గీసినట్లున్నాయి. ఊరొచ్చేసింది. సిగ్నలు కనిపించింది. దూరాన ప్లాటుఫారం. దాని నీడల్లో మనుష్యులు నీడల్లాగా కదలటం అంతా కనిపిస్తోంది. గబుక్కున లేచి బెడ్డింగు చుట్టాడు. సూటుకేసు సర్దాడు. ఈ క్షణంకోసమే తను ఎదురుచూస్తున్నది. అమెరికా పోయి విమానంలో తిరిగినా వొకటే! అడవిలో నెమలి నృత్యం చేసినా వొకటే!! అయిన వాళ్ళు చూడాలి. మెచ్చుకోవాలి. కావలసినవాళ్ళు శభాష్, అనాలి. అందుకనే తను బయలుదేరేముందు తనిఖీ చేయబోయే ఆఫీసు వాళ్ళకే కాకుండా, తన బంధుమిత్రు లందరికీ ఉత్తరాలు వ్రాశాడు. 'తను ఫలానా బండికి వస్తున్నాననీ, స్టేషనుకు రావలసిందనీ.' అందరూ వస్తారు. తను ఫస్టుక్లాసు గుమ్మంలో నిలబడి చేయి ఊపుతాడు. వాళ్ళందరూ గుర్తిస్తారు. నమస్కరిస్తారు. వాళ్ళు దండలు తెచ్చి వెయ్యవచ్చు. 'అబ్బే... ఇవన్నీ ఎందుకండీ.' అంటాడతను. వాళ్ళు దండలు తేకపోతే! 'మీరు దండలు తీసుకుని రావటం... స్టేషనులో వేయటం... నాకు అంతగా నచ్చవు... తరవాత మీ ఇష్టం...' అని ఉత్తరంలో వొక ముక్క వ్రాస్తే సరిపోయేదేమో!

బండీ వేగంకంటే గుండెవేగం ఎక్కువగా ఉన్నది. ముఖంమీద చిరుచెమట పట్టింది. రుమాలు కనిపించలేదు. బెడ్డింగు చుట్టినప్పుడు లోపల పడేసినట్లున్నాడు. చేత్తో తుడుచుకున్నాడు - చేతులు లాగూ జేబుకు తుడుచుకున్నాడు. ప్లాటుఫారం రానే వచ్చింది. గుండె చప్పు డెక్కడనుండి వస్తోంది? ప్లాటుఫారంమీద ఆవు వకటి తిరుగుతోంది. అక్కడక్కడ పేడ కనిపిస్తోంది. శుభ్రత లేదు. ఈ దేశం బాగుపడే దేమిటి? ఆవులు ప్లాటుఫారం మీదకు రావటానికి కారణంఏమిటి? వాటికి ప్లాటుఫారం టిక్కెట్టు అక్కర్లేదనేగదా! రూల్సుమార్చాలి.

ప్లాటుఫారంమీద ఏదో గోడ కడుతున్నారు. ప్లాటుఫారం పెంచు తున్నట్లున్నారు — సిమెంటు బస్తాలు లోపలనుండి తీసుకువచ్చి పడేస్తు న్నారు. అంతా సిమెంటు లేస్తోంది. ఆ కూలీల వళ్ళంతా సిమెంటే. సిమెంటుతో చేసిన బొమ్మల్లాగా ఉన్నారు. వళ్ళంతా చెమటపట్టినట్లుంది. శరీరమంతా చారలుగా కనిపిస్తున్నాయి. కింద నడుస్తూ పేడ తొక్కిన ట్లున్నారు. ఒకడికి కాలంతా అంటుకుంది. వాడు ఏమీ పట్టనట్లుగా నడు స్తున్నాడు. ఆ వాసన తెలీదా? పేడ పురుగులు వీళ్ళు. వాళ్ళంతా ఆఫీ సర్లు కావాలంటే ఎన్నిజన్మలు ఎత్తాలి! అప్పుడు సిమెంటు బస్తాలు ఎవరు మోస్తారు మరి? ఛీ...ఛీ... జేబు రుమాలుకోసం చూశాడు, ముక్కుకు అడ్డం పెట్టుకుందామని. రుమాలు బెడ్డింగులోఉన్న సంగతి అప్పుడు గుర్తొచ్చింది.

బండీ బ్రేకులు చప్పుడు చేసుకుంటూ ఆగింది. లేచి గుమ్మం దగ్గర నిలబడ్డాడు. తన వాళ్ళకోసం దృష్టిని సారించాడు, ఈ చివర నుండి ఆ చివరదాకా. ఎవరో తెలిసిన వాడిలాగా కనిపిస్తే చేయిఊపాడు.

అతను ఎవరో ? వ్యక్తిని పోలిన వ్యక్తి ఉండొచ్చు. ఏడుకొండలు గుండెదడ కొంచెం సర్దుకుని మళ్ళీ మొదలయింది. దడ రాకపోతే గుండె ఆడుతున్నదో లేదో తెలుసుకోవటం కష్టమే. అయిదు నిమిషాలయింది. పది నిమిషాలయింది. ప్లాటుఫారం మీద పెద్ద గడియారం ముల్లు ఒక్కొక్క నిమిషం ముందుకు గెంతుతూ జరుగుతుంటే, తన వెనకాల నుండి వచ్చి తననెవరో ముందుకు తోసేస్తున్నట్లుగా ఉన్నది తనకోసం ఒక్కళ్ళూ రాలేదు. ఏమైపోయారు వీళ్ళంతా ? చచ్చారా ! బ్రతికారా ! ఒక్కడన్నా రాకూడదూ. తను మొదటి తరగతి పెట్టెలోనుండి దిగినట్లు చెప్పటానికి ఒక్క సాక్ష్యంగూడా లేదు. సాక్ష్యం దొరక్కుండా తన నెవరో ఖూనీ చేసినట్లు బాధకలిగింది. అప్పటిదాకా తనతో ప్రయాణం చేసిన వ్యక్తి వూరుకోకుండా 'ఏమండీ... మీ రిక్కడేగాదూ... దిగా లన్నారు...' అన్నాడు. తను స్టేషనులోనో దిగుతాడో, గోదార్లో దూకుతాడో వాడికెందుకు ? కిందకు దిగిన తర్వాత, ఫస్టుక్లాసులో దిగిన వాడూ రెండోతరగతిలో దిగినవాడూ, టిక్కెట్టు లేకుండా వచ్చినవాడూ అందరూ ఒక్కటే ! గుండె నోట్లోకి వస్తున్నది. చేతిలో చెమటపట్టి కడ్డీ జారిపోతున్నది. అతను 'టైమైపోతోందండి...' అంటున్నాడు. వాడిని చంపేయ్యాలన్నంత కోపం వచ్చింది. అతను తనకు ఏం అపకారం చేశాడు ? ఇంతకంటే అపకారం ఏం కావాలి. తన దురవస్థకు సాక్షి అయ్యాడు. గార్డు విజిలు ఊదాడు. పచ్చజండా వూపాడు. గంట గణగణ మోగింది. ఇంజను గుఫ్‌గుఫ్ మంటూ చప్పుడుచేస్తోంది. ఎవ రికి వీలైన ధ్వనులు వాళ్ళు చేస్తున్నారు. రైలు బయలుదేరింది అన్న సంగతి ఒక్క క్షణందాకా మనసుకు పట్టలేదు. ఎదురుగా ఉన్న పుస్త కాల షాపు యెడంపక్కకు వెళ్ళిపోతుంటే కళ్ళు తిరుగుతున్నాయేమో !

అనుకున్నాడు - కళ్ళు తిరగటంకాదు. బండి చక్రాలు తిరుగుతున్నాయి. బండి ముందుకు పోతున్నది. ఈ రైలు ఒకళ్ళకోసం ఆగేదికాదు. ఈ సంగతి తను ఎంతమందికో చెప్పాడు. బండి బయలుదేరే లోపునే ఎక్కాలని చెప్పాడు. బండి ఎక్కటం నేర్చుకున్నాడు కాని దిగటం నేర్చుకున్నట్లు లేదు. గబుక్కున సూటుకేసు కింద పడేశాడు. బెడ్డింగు పడేశాడు. దానిపట్టీ ఊడింది. కాలికి చుట్టుకుంది. బెడ్డింగు ప్లాటుఫారానికి రాచుకుంటూ వస్తోంది. తనంతట తను దిగేస్థితి పోయింది. బెడ్డింగు అతన్ని పట్టుకుని లాగి కింద పడేసినట్లయింది. తర్వాత ఏం జరిగిందో కొన్ని క్షణాలదాకా అర్థంకాలేదు. పట్టాలకు ప్లాటుఫారానికి మధ్య ఉన్నాడు తను. కాలు డొక్కుని పోయింది. భగ్గున మండి పోతోంది. రైలు ఆగింది. 'టై'లు కట్టుకున్నవాళ్ళు, కోట్లు వేసుకున్న వాళ్ళు, మల్లెపూలవంటి బట్టలు వేసుకున్నవాళ్ళు... పెద్దపెద్ద ఆఫీసర్లు... గుంపులుగా నిలబడి చూస్తున్నారు. వాళ్ళంతా ఆఫీసర్లేనా... ఏమో. మంచిబట్టలు ఎవరైనా కట్టుకోవచ్చు. ఏడుకొండలుకు స్పృహ వస్తూ పోతూఉన్నది. వెంకటేశ్వరస్వామి గుర్తుకు వచ్చాడు. 'స్వామీ...' జనం తోసుకుంటున్నారు. 'ఏం టయింది...' 'ఏం టయింది...' అంటున్నారు.

'పాపం ఎవరో పడిపోయారు...'

సిమెంటుమోసే కూలీలు వస్తున్నారు. తెల్లబట్టలవాళ్ళు పక్కకు తప్పుకుంటున్నారు. 'చచ్చిపోయాడా...' తను చచ్చిపోలేదని చెప్పా లనిపించింది ఏడుకొండలుకు. మాట పెగల్లేదు.

'ఏంటి చూస్తున్నారు... ఇచిత్రం... ముందు పైకి లాగండి...' అందులో ఒక కూలీ అంటున్నాడు. అతనివెంట ఇద్దరు, ముగురు

కూలీలు దిగారు. కాళ్ళు ఒకరు, చేతులు ఒకరు, నడుము ఒకరు... అంతమంది ఎప్పుడు వచ్చారు. పట్టాలపక్కన కూరుకుని పోయిన వాడిని మెల్లిగా ఎత్తి ప్లాటుఫారంమీద పడుకోబెట్టారు. తల తిరుగుతోంది.

'గాలిరానిండశ... ఛస్తాడు...' జనాన్ని వెనక్కు నెట్టుకున్నారు. అక్కడినుంచి మెల్లిగా ప్లాటుఫారం బెంచీమీద పడుకోబెట్టారు కూలీలు. తనను ఎత్తుకుని తీసుకు వస్తుంటే ఆ చెమటకంపు, పేడవాసన సిమెంటుగంధం కలిసి ముక్కుపుటాలకు తగులుతోంది. అసహ్యం వేయలేదు. నందనోద్యానవనంలోని సుగంధ పుష్ప సౌరభంలా తోచింది. ఆ కూలీలకోసం చూశాడు. కనిపించలేదు. అతని బంధుమిత్రులు, ఉద్యోగులు అంతా అప్పుడు వచ్చినట్లున్నారు.

'ఏమండీ...సార్...'

'తమరు... ఏడుకొండలుగారు కాదా సార్.'

'దారిలో జీపుచెడిపోయింది సార్... కొత్తకారు క్యాంపుకి పోయింది సార్... లేకపోతే అదే తెచ్చేవాళ్ళం సార్...' వినయంగా నిలబడ్డారు వాళ్ళు.

ఆ మాటలన్నీ అతన్ని నమిలేస్తున్నాయి.

'ఏరా... ఏడుకొండలూ... రైలు దిగటం చేతకాకపోతే ఎట్లాగురా...' ఎవరిదా గొంతు? తన మనస్సేనేమో! తనను పట్టాలమీద నుండి పైకి తెచ్చిన కూలీ పేరేమిటో అడిగి తెలుసుకోవాలి. డాక్టరుగారు రాగానే కూలీలు వెళ్ళిపోయినట్లున్నారు. ఆ కూలీ పేరు ఎవర్ని అడగటం? ఏడుకొండలు మనస్సులో ఏదో మబ్బుతెర తొలగినట్లయింది.

ఏమిటీ అవివేకం? "ఆఫీసర్లకు పేర్లుగాని, మనిషికి పేరేముంటుంది?" అనుకున్నాడు. రైలు వెళ్ళిపోతోంది. మొదటి తరగతి పెట్టేదో, రెండో తరగతి పెట్టేదో కనిపించటంలేదు ఏడుకొండలుకు.

(యువ 1975)

—:○—